

КОНЦЕПЦИЯ ЗА СИСТЕМАТА НА ЦЕНТРАЛИЗИРАНА ЕЛЕКТРОННА ОБРАБОТКА НА ЗАПОВЕДНИТЕ ДЕЛА /ЦСЕОЗД/

- 1.** Системата предполага всички районни съдилища /респ. и окръжните в качеството им на възвивна инстанция в заповедното производство/ да бъдат обхванати от единна централизирана информационна система, поддържана от Висшия съдебен съвет- аналогично на начина, по който ВСС поддържа Централизираната система за разпределение на дела. Системата следва да осигурява обмен на данни между съдилищата, възможност за извършване на процесуални действия в електронна форма, връчване на съобщения по електронен път, дистанционен достъп до електронните дела както на място /т.е. от всеки съд, обхванат от системата/, така и чрез интернет.
- 2.** Заявлениета могат да се подават както на хартия , така и електронно във всеки районен съд в страната независимо от постоянния адрес седалището на страните, а също така и по интернет чрез централизиран електронен портал /в такъв случай ще следва да са подписани с електронен подпись/. Системата генерира номер на делото според момента на подаване на заявлението, като номерацията е уникална и единна за страната, тъй като във всеки момент ще може да се входира само едно заявление. Когато заявлението е подадено на хартиен носител и бъде разпределено от системата на съдия в друг районен съд, документите ще следва да бъдат изпратени на този съд служебно, тъй като делото ще се съхранява в него. Независимо от начина на подаване на заявлението, по него се образува електронно дело, в което се съдържат всички подадени документи, постановените съдебни актове, разписки за връчени съобщения и информация за извършените, вкл. онлайн, справки.
- 3.** Дължимата държавна такса за заповедното производство ще следва да се внася по единна сметка с титуляр ВСС, тъй като към момента на подаване на заявлението не е ясно къде ще бъде разпределено същото. С цел да се стимулира ползването на електронната форма, в

Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по ГПК, ще следва да се предвиди по-нисък размер на таксата, когато заявлението е подадена по електронен път.

4. При подаване на заявлението същото се разпределя между всички районни съдии в страната, които разглеждат заповедни дела. Процентът, при който всеки отделен съд участва в разпределението, се определя от ВСС. Няма пречка свръхнатоварените и много натоварени районни съдилища да участват с по-нисък процент, като така се компенсира натовареността им по отношение на другите производства. Отделно от това, ако по една или друга причина отделен съдия е с по-ниска натовареност /например административен ръководител или негов заместник/, това също следва да е заложено в системата, като същата следва да поддържа динамична и непрекъснато актуализираща се информация, подавана от съдилищата, относно участниците в разпределението и тяхната натовареност.
5. Когато заявлението е подадено по електронен път, приложението към него следва да са сканирани и системата автоматично въвежда данните за страните и предявленото вземане, като генерира проекти за заповед за изпълнение, изпълнителен лист и съобщения. Когато заявлението е подадено на хартиен носител, тези данни се въвеждат от приемащия служител, който сканира приложението.
6. В случай, че заявлението е подадено по електронен път, както и когато е подадено на хартия, но в него е посочен електронен адрес на заявителя, всички съобщения по делото се изпращат на този адрес /вкл. тези, с които се дават указания за поправяне на нередовности по чл.411, ал.2, т.1 ГПК/.
7. Съдебните актове в заповедното производство ще се постановяват само в електронен формат и подписани с електронен подpis, но ще се връчват по електронен път или по общия ред според избраната от заявителя форма на участие в производството. Издадената заповед за изпълнение се връчва на дължника по общия ред /чл.411, ал.3 ГПК, resp. чл.418, ал.5 ГПК/. Връчването на заповедите по чл.410 ГПК се извършва от съда, в чийто район се намира адреса или седалището на дължника. За целта системата следва да подава и поддържа

непрекъснато актуализираща се информация за всеки от районните съдилища за подлежащите на връчване от тях заповеди за изпълнение. Когато след връчване на заповедта дължникът подаде възражение или извърши друго действие по делото в електронна форма, респ. посочи електронен адрес, занапред всички съобщения по делото му се изпращат по електронен път.

8. Заповед за изпълнение и изпълнителен лист могат да се получават от всеки районен съд в страната, като в хипотезата на издадена заповед за незабавно изпълнение ще следва заявителят да представи оригинала на документа по чл.417 ГПК за извършване на отбелязване по чл.418, ал.2, изр.2 ГПК. По същия начин и молби по делото ще могат да се подават във всеки съд в страната, който ще ги сканира, въвежда в системата и изпраща на съда, в който е образувано делото. Когато обаче заявлението е изпратено по електронен път, респ. възражението на дължника е подадено електронно, всички последващи действия на тази страна се извършват само в електронна форма.
9. Справки по електронното дело могат да се правят дистанционно чрез интернет по начин, който позволява да се идентифицира потребителя /същият може да е страна, неин представител, както и всеки адвокат, който разполага с регистрация в електронния портал/. Отделно от това, всеки районен съд трябва да е в състояние да осигурява достъп до всички електронни заповедни дела чрез извършване на справки на място в системата от посочените по-горе лица.
10. Системата следва да сигнализира за всяка подадена молба по електронното дело, както и изобщо за образуваното електронно дело на доклад на конкретния съдия, тъй като при подадено по електронен път заявление хартиено дело не се образува и съответно не се докладва.
11. Достъп до системата следва да имат както административните ръководители на съдилищата, така и Инспектората към ВСС, като по този начин дистанционно ще може да се контролира спазването на предвидените в ГПК инструктивни срокове за действията на съда по заповедните производства.

12. Дистанционен достъп до системата следва да се осигури на държавните и частните съдебни изпълнители, които връчват заповедите за незабавно изпълнение /чл.418, ал.5 ГПК/, за да им се осигури възможност за изпращане по електронен път на съобщението за връчването. Всеки достъп до системата, независимо от кого, следва да е регистриран и за него да остава следа.
13. При подадена частна жалба по заповедното дело /чл.413 ГПК, чл.419 ГПК и др./, същата се разглежда от съответния окръжен съд, в района на който се намира районния съд, където е разпределено делото. За целта следва да се предвиди възможност за електронен обмен между районните и окръжните съдилища, посредством който цялата база данна по първоинстанционното електронно дело да се генерира автоматично във въззвивното частно дело.
14. Ако се предяди иск за установяване на вземането по чл.422 ГПК, прилагат се общите правила за местната подсъдност, т.е. компетентен е съдът по постоянния адрес /седалище/ на ответника. За периода от време преди въвеждане на единен портал за електронно правосъдие, който да обхване и исковите производства, електронните заповедни дела ще следва да се възпроизведат на хартиен носител за нуждите на исковото производство по чл.422 ГПК /което ще се извършва служебно от съда, който то разглежда/, което очевидно ще е ненужно, когато заповедното дело се е водило и съхранявало и на хартия.
15. Редът, по който функционира ЦСЕОЗД, както и начинът на поддържане на електронните дела и извършването на достъп до тях, следва детайлно да се уреди с Наредба на ВСС.
16. Със сигурност въвеждането на ЦСЕОЗД е свързано и с промяна на нормативни актове- ГПК, ЗСВ, Тарифата за таксите, които се събират от съдилищата по ГПК, а може би и други.